
CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD

6 Medi, 2024

TEITL: Parth Buddsoddi Sir y Fflint a Wrecsam

AWDUR: Alwen Williams, Prif Weithredwr Dros Dro

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Pwrpas yr adroddiad hwn yw rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd Parth Buddsoddi newydd yn Sir y Fflint a Wrecsam sy'n canolbwyntio ar Weithgynhyrchu Uwch. Mae'r Parth Buddsoddi yn canolbwyntio ar fuddsoddiadau yn Sir y Fflint a Wrecsam ond disgwylir iddo gael effeithiau buddiol ehangach ar draws y Gogledd.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Er mwyn cefnogi datblygiad pellach y Parth Buddsoddi, gofynnir am ddau benderfyniad:
- Awdurdodi'r Prif Weithredwr dros dro i barhau i gydweithio â Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU, Cynghorau Sir y Fflint a Wrecsam a rhanddeiliaid lleol i baratoi dogfennau'r Porth sy'n weddill ar ffurf drafft, o dan gyfarwyddyd a chyngor Uwch Swyddog Cyfrifol arfaethedig y Parth Buddsoddi, Prif Weithredwr dros dro y CBC. Bydd penodiad yr Uwch Swyddog Cyfrifol (SRO) yn cael ei ffurfioli ym Mhorth 3, a'i gyflwyno i'r CBC maes o law.
 - Cefnogi, mewn egwyddor, y Model Llywodraethu arfaethedig sy'n gosod allan y ffurf arfaethedig o'r strwythurau penderfyniadau ar gyfer y Parth Buddsoddi.
 - Cyflwyno dogfennaeth arfaethedig y Porth i'w chymeradwyo, gan y CBC yn ei gyfarfod ym mis Tachwedd, cyn cyflwyno'n ffurfiol i Lywodraethau'r DU a Chymru.

3. Y RHESWM AM Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Mae'r broses ar gyfer datblygu Parthau Buddsoddi yn gydweithredol o ran natur ac mae'n dibynnu ar rannu dogfennaeth i'w hadolygu ar draws rhanddeiliaid lleol, Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU (MHCLG). Y bwriad yw rhannu dogfennau Porth drafft wrth iddynt gael eu paratoi am adborth a chytundeb.

4. Y CBC A'R PARTH BUDDSODDI

- 4.1. Wrth gynnig Parth Buddsoddi Sir y Fflint a Wrecsam, adnabyddwyd y CBC fel y corff partner rhanbarthol gan Lywodraethau y DU a Chymru ar gyfer y cynigion. O ganlyniad, y CBC yn gorfforaethol fydd y corff atebol ar gyfer y Parth Buddsoddi. Mae hyn yn golygu, ar gamau allweddol, y bydd y CBC yn gyfrifol am arwyddo cymeradwyo cyflawniad ac allbynnau. Er enghraifft, bydd angen penderfyniad CBC ar gymeradwyo cyflwyno y Porth yn derfynol. Bydd y CBC yn gwneud cais am y llythyr cyllido blynyddol ac yn ei dderbyn, a bydd Swyddog Adran 151 y CBC yn cymeradwyo adroddiad chwe misol y Corff Atebol ar wariant a chynnydd allbynnau.

- 4.2. Un o amcanion yr adroddiad yma oedd tynnu sylw at natur y swyddogaeth, y dyletswyddau a'r cyfrifoldebau y mae'r CBC yn ei ysgwyddo wrth ddatblygu a chyflawni y Parth Buddsoddi. Fel y nodi'r yn yr adroddiad mae'n rôl lle mae partneriaeth ar y lefel leol yn gynhenid ac yn allweddol. Serch hynny, nid yw rôl y CBC yn cynrychioli yr hyn y gellid ei alw'n rôl weinyddol yn unig, mae hefyd yn gyfrifoldeb corfforaethol ar y CBC fel sefydliad.
- 4.3. Bydd gan y CBC benderfyniadau i'w gwneud wrth ddatblygu'r Parth Buddsoddi. Yr hyn y mae'r adroddiad hwn yn ceisio ei wneud yw paratoi ar gyfer y penderfyniadau hynny, codi ymwybyddiaeth o'r broses ond hefyd sefydlu dull cydweithredol a phartneriaeth o lywodraethu a fydd yn bwydo ac yn siapio'r prosiect ac yn llywio'r CBC yn ei benderfyniadau.

5. Y PYRTH

- 5.1. **Porth 1: Gweledigaeth** - wedi'i gytuno ac yn nodi gweledigaeth ac uchelgais yr ardal i dyfu'r sector gweithgynhyrchu a chynyddu cynhyrchiant, arloesedd, buddsoddiad, a nifer y swyddi gweithgynhyrchu o ansawdd.
- 5.2. **Porth 2: Sector a Daearyddiaeth** - yn nodi'r cyd-destun economaidd a dealltwriaeth o'r sector gweithgynhyrchu fel y gallwn ddangos ein dealltwriaeth o'r ymyriadau allweddol y gallai buddsoddiad y Llywodraeth eu gwneud i helpu i gyflymu buddsoddiad, arloesedd, datblygu sgiliau a thwf swyddi. Mae'r porth hwn hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r Parth Buddsoddi gadarnhau lleoliadau unrhyw Safleoedd Treth ac Ardaloedd Buddsoddi Ardrethi a Gedwir sy'n cynrychioli'r cyfle gorau i gefnogi twf safleoedd gweithgynhyrchu. Yn olaf, mae Porth 2 hefyd yn ystyried cynllunio ac ymchwil. Prifysgol Wrecsam yw Partner Gwybodaeth y Parth Buddsoddi gyda Phrifysgol Bangor yn ymwneud fel partner arloesi allweddol.
- 5.3. I gefnogi ein harfarniad o'r ymyriadau prosiect a'r safleoedd treth sydd ar gael ledled Wrecsam a Sir y Fflint, lansiwyd 'Galwad am Brosiectau a Safleoedd' agored a redwyd rhwng 15-26 Gorffennaf. Cyflwynwyd cynigion trwy brofforma safonol gyda dros 45 o syniadau prosiect a derbyniwyd 21 o Safleoedd Treth arfaethedig ac Ardaloedd Buddsoddi Ardrethi a Gedwir.
- 5.4. **Cynigion prosiect** - cyfanswm y 45 syniad prosiect oedd tua £250milion o fuddsoddiad a fyddai'n ofynnol o'r cyllid Parth Buddsoddi arfaethedig ac roeddent yn cynrychioli tua £1bn o arian cyfatebol preifat. Mae trafodaethau parhaus gyda phartneriaid lleol yn nodi cyfleoedd pellach na chyflwynwyd eto a fydd yn cael eu cyflwyno dros yr wythnosau a'r misoedd nesaf. Bydd hyn yn cryfhau'r achos ymhellach dros Parth Buddsoddi sy'n canolbwyntio ar dwf sector gweithgynhyrchu uwch sy'n arwyddocaol yn fyd-eang. Mae'r data a dderbyniwyd trwy'r alwad agored am brosiectau yn dangos y gallai'r Parth Buddsoddi greu tua 5,000 o swyddi newydd ac felly gynyddu cyflogaeth gweithgynhyrchu oddeutu 20% dros gyfnod y Parth Buddsoddi o ddeng mlynedd.
- 5.5. **Safleoedd Treth ac Ardaloedd Buddsoddi Ardrethi a Gedwir** - hyrwyddwyd cyfanswm o 21 safle a rhoddwyd 7 ar y rhestr fer (4 yn Sir y Fflint a 3 yn Wrecsam). Mae'r safleoedd ar y rhestr fer i gyd yn cydymffurfio â pholisi cynllunio lleol. Cynhelir cyfarfodydd ar 4 a 5 Medi i helpu i benderfynu ar y lleoliadau sydd i'w cynnig fel Safleoedd Treth. Bydd y ddau safle sydd â'r cyfle mwyaf ar gyfer ardrethi busnes a gedwir yn cael eu dynodi ar gyfer cadw ardrethi busnes. Bydd Cyngor Sir y Fflint a Wrecsam yn gallu ail-fuddsoddi hanner cant y cant o incwm o dwf ardrethi busnes a dderbynnir o'r ardaloedd dynodi hyn ar gyfer tymor deng mlynedd y Parth Buddsoddi. Gellir cyfeirio'r incwm hwn at gefnogi twf economaidd ar draws y Parth Buddsoddi ac i gefnogi benthyca ar gyfer buddsoddi mewn prosiectau allweddol.

- 5.6. **Porth 3: Llywodraethu** – yn nodi agweddau llywodraethu a Chorff Atebol y Parth Buddsoddi. Mae'r rhain i'w rheoli gan y CBC drwy'r Is-bwyllgor Lles Economaidd. Bydd bwrdd partneriaeth Parth Buddsoddi newydd yn cael ei sefydlu ar ffurf 'Cysgodol' i gefnogi sefydlu'r rhaglen a dod yn weithredol unwaith y bydd Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth y Parth Buddsoddi wedi'i lofnodi. Mae'r Grŵp Llywio dan arweiniad y sector preifat a gefnogodd ddatblygiad Porth 1 yn cael ei hysbysu am y cynnydd a wneir. Mae'r Model Llywodraethu arfaethedig wedi'i gynnwys yn *Atodiad 1*.
- 5.7. **Porth 4: Ymyriadau** - yn darparu manylion ynghylch dyraniadau ariannol yr ymyriadau (prosiectau) ac allbynnau disgwylidig y rhaglen Parth Buddsoddi.
- 5.8. **Porth 5: Cynllun Cyflawni** - yn crynhoi'r trefniadau cyflawni ar gyfer y Parth Buddsoddi.
- 5.9. Mae gwaith yn mynd rhagddo ar Borth 2 a 3 ac mae drafftiau'n cael eu paratoi ar gyfer ymgynghori ddechrau mis Medi yn dilyn arfarnu'r Safleoedd Trethi. Bydd Porth 4 a 5 yn cael eu datblygu ym mis Hydref.

6. CEFNIDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

- 6.1. Mae disgwyl i Lywodraeth y DU gadarnhau cyllid a rhaglen y Parth Buddsoddi yn Natganiad yr Hydref ar 30th Hydref, 2024. Mae Llywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru, y CBC a Chynghorau Sir y Fflint a Wrecsam yn cyfarfod yn wythnosol i yrru datblygiad y Parth Buddsoddi yn ei flaen.
- 6.2. Y bwriad yw dod â chynnig y Parth Buddsoddi i gyfarfod CBC Tachwedd i'w gymeradwyo. Os cytunir arno, bydd y cyflwyniad yn cael ei ystyried gan Llywodraethau y DU a Chymru ym mis Rhagfyr a mis Ionawr fel y gellir paratoi Memorandwm i'w gymeradwyo gan y CBC ym mis Mawrth. Ochr yn ochr â hynny, bydd Cynllun Cyflawni Blynyddol yn cael ei baratoi a'i gytuno gyda'r ddau Lywodraeth (DU a Chymru) i ganiatáu talu cyllid blwyddyn 1 ym mis Ebrill 2025 a'r rhaglen i ddechrau.
- 6.3. Bydd angen ystyriaeth bellach i nodi proses recriwtio ac adnoddau'r tîm sy'n angenrheidiol er mwyn i'r rhaglen ddechrau. Bydd cynllunio pellach ar hyn yn digwydd unwaith y bydd penderfyniad y Llywodraeth ar y rhaglen yn glir.

7. GOBLYGIADAU ARIANNOL

- 7.1. Mae darpariaeth ar gyfer £100,000 o fewn cyllideb CBC 2024/25 ar gyfer datblygu cynnig y Parth Buddsoddi. Gellir hawlio'r cyllid hwn yn ôl-weithredol o ddyraniad cyllideb weinyddol y Parth Buddsoddi unwaith y cytunir arno a'i fod yn weithredol. Hyd nes y bydd mwy o eglurder gan Lywodraeth y DU ar Barthau Buddsoddi, mae Cynghorau Sir y Fflint a Wrecsam wedi cytuno i warantu'r costau o fwrw ymlaen â datblygu cynnig y Parth Buddsoddi hyd at werth £50,000. Penodwyd AMION Consulting i gefnogi'r CBC a'i bartneriaid ar baratoi'r cynnig a'i gyflwyniad. Bydd y cyllid a sicrhawyd yn galluogi paratoi'r dogfennau drafft hyd at ddiwedd mis Hydref a gofynnwyd am gyllid ychwanegol gan Lywodraeth Cymru i gefnogi'r cyd-ddatblygiad sy'n weddill a'r rhaglen.

8. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

- 8.1. Y bwriad yw i'r CBC ymrwymo i Femorandwm Cyd-ddealltwriaeth gyda Llywodraethau'r DU a Chymru. Bydd y CBC hefyd yn cyflogi neu'n ymrwymo i gontractau gwasanaeth gyda phartneriaid awdurdodau lleol ac ymgynghorwyr i gefnogi'r gwaith o gyflawni'r Parth Buddsoddi. Wrth gyflwyno'r rhaglen, bydd y CBC yn goruchwyllo'r gwaith o reoli proses

sicrwydd prosiect ac yn ymrwymo i Gytundebau Cyllid Grant gyda phrifysgolion, sgiliau, awdurdodau lleol a busnesau lleol. Mae angen gwerthuso ystyriaethau rheoli cymhorthdal ymhellach ond disgwylir iddynt gael eu cynnwys mewn Cynllun Rheoli Cymhorthdal ar draws y rhaglen.

ATODIADAU:

Atodiad 1: Model o'r Strwythur Llywodraethu Arfaethedig

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

"Bwriad yr adroddiad yw gosod allan rôl y CBC wrth ddatblygu a chyflawni'r Parth Buddsoddi. Mae'n bwysig bod aelodau'r CBC yn ymwybodol o natur swyddogaethau a dyletswyddau'r CBC mewn perthynas â'r prosiect hwn. Bydd angen i'r CBC gymeradwyo'r Pyrth ac yn benodol ym Mhorth 3 cymeradwyo a mabwysiadu strwythur llywodraethu fydd yn cefnogi ac yn hwyluso cyflawni a siapio'r prosiect mewn partneriaeth. Mae angen iddo hefyd sicrhau y gall gyflawni swyddogaeth corff atebol yn unol a'r gofynion."

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

"Mae cyflwyno'r Parthau Buddsoddi yn ddatblygiad sylweddol i'r CBC, gyda'r posibilrwydd o oblygiadau sylweddol o ran adnoddau. Mae swyddogion cyllid yn mynychu'r cyfarfodydd wythnosol fel y disgrifir ym mharagraff 4.1 er mwyn cynghori fel y bo'n briodol, ac i sicrhau bod gwybodaeth am y datblygiadau yn cael eu cynnal. O ganlyniad, nid oes gennyf unrhyw wrthwynebiadau i'r penderfyniad a geisir o safbwynt ariannol, a byddaf yn parhau i gynghori'r CBC wrth i faterion fynd rhagddynt.

Mae'r materion a nodwyd yn Rhan 5 uchod wedi cael eu hystyried yn yr adroddiad Gwariant Rhagamcanol sy'n eitem ar wahân ar agenda'r cyfarfod, ac nid oes anghysondebau rhwng y ddau adroddiad."